

Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland 2020-2023

15-06-2023
Sags nr. 2023 - 4199
Akt. id. 23036874

Bilag 1 – Statusnotat januar 2023

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: ian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Indstilling til styregruppen

- Status på initiativ 1-10 og 16.
  - Det indstilles, at styregruppen godkender statusnotatet.

Baggrund

Naalakkersuisut og den danske regering blev i oktober 2019 enige om i fællesskab at styrke samarbejdet om indsatsen for udsatte børn og unge i Grønland, og at etablere et tværgående arbejde herom. Arbejdet har resulteret i 16 målrettede initiativer, som til sammen kan være med til at forbedre forholdene for udsatte børn og unge i Grønland.

De anbefalede løsninger skal samlet set:

- Opprioritere den tidlige indsats og forebyggelse, så tegn på mistrivsel, omsorgssvigt og overgreb forebygges og opdages så tidligt som muligt.
- Styrke den kommunale sagsbehandling markant på børne- og ungeområdet, så myndighederne kan handle på en underretning langt hurtigere end i dag.
- Udvide behandlingstilbuddene, så flere udsatte børn og unge får den hjælp, de har brug for både i byer og bygder.
- Øge retssikkerheden for børn og unge, som har været ofre for seksuelle overgreb.

Den danske regering, Naalakkersuisut, Inatsisartuts Familie- og Sundhedsudvalg samt de grønlandske kommuner orienteres halvårligt om status for arbejdet efter afholdelse af styregruppemøde.

Overordnet status

Naalakkersuisut har ansvaret for implementering af initiativ 1-10 samt initiativ 16. Justitsministeriet har ansvaret for implementering af initiativ 11-15. Status for initiativ 11-15 fremgår af bilag 2.

Som en del af at øge promoveringen af resultaterne indenfor *Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland*, har Socialstyrelsen (GRL) fokuseret på at tydeliggøre status på samtlige initiativer på deres [hjemmeside](#). Herudover er der stor fokus på løbende at udarbejde nyheder og/eller pressemeddelelser indeholdende relevant information til borgere landet over, samt relevante fagpersoner i kommunerne. Ydermere har Socialstyrelsen oprettet en Facebookside (Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik), som har til formål at promovere nyheder af mere eller mindre uformel karakter.

Med henblik på at skabe overblik over hvor langt man er nået med de enkelte initiativer, hvad der mangler og hvad der konkret kan gøres for at sikre forankring efter projektets udløb ultimo 2023, er der stort fokus på at udarbejde implementerings- og forankringsplaner.

MANU¹ styrkes ved at have større fokus på sårbare familier og intensiv støtte, i form af småbørnskonsulenter eller MANU-koordinatorer. Foruden det nye koncept, som betegnes MANU+ og som målrettes sårbare familier, udvides MANU til også at omfatte 5-6-årige børn og deres forældre.

Som der fremgår af nedenstående statusnotat følger 8 ud af 11 initiativer den forventede fremdrift, hvorimod 3 initiativer oplever udfordringer. I initiativ 5 omhandlende *nedbringelse af ubehandlede børne- og ungesager*, bliver der på nuværende tidspunkt ydet en ekstra indsats i Kommune Qeqertalik, hvad angår sagsbehandlingshjælp fra Socialstyrelsens (GRL) Task Force. Dog er der stor mangel på personale i kommunen, hvilket medfører mangel på sagsbehandlere at sidemandsoplære. Grundet dette går megen viden formentlig tabt, når Task Force ikke længere skal yde sagsbehandlingshjælp i kommunen. I initiativ 8 omhandlende *forsøg med etablering af væresteder til børn* skyldes udfordringerne, at børneværestederne i samtlige byer stadig ikke benyttes efter hensigten. Med hensyn til initiativ 9 omhandlende *familiecentrenes indsats skal målrettes udsatte børn og unge og deres familier* vil bekendtgørelsen først kunne træde i kraft den 1/1-2024, hvorfor der ikke inden udgangen af 2023 vil kunne gøres erfaringer med implementering af bekendtgørelsen. Dette er imidlertid ikke til hinder for gennemførelse af initiativ 9.

---

¹ MANU er et landsdækkende alment tilbud til alle førstegangs- eller flergangsføddende samt til forældre, adoptivforældre og plejeforældre med børn op til nu 6 år.

Relevante aktører fra Departementet for Børn Unge og Familier og Socialstyrelsen afholder løbende bilaterale koordinationsmøder med de enkelte kommuner, hvilket giver mulighed for at drøfte fremdriften af de igangsatte initiativer på et dybere niveau.

Status for alle initiativer

Grøn betyder, at der er den forventede fremdrift i initiativet, og at der ikke er grund til bekymring. Initiativet kan godt have farven grøn, selvom der har været mindre forsinkelser. **Gul** betyder, at der er plads til forbedringer i arbejdet, at arbejdet er forsinket og/eller at det er nødvendigt at være opmærksom på, at der er fremdrift. **Rød** betyder bekymring for projektet, særligt i forhold til planlægning, hvordan forventede aktiviteter løses og hvorvidt initiativet vil være implementeret efter planen ved udgangen af 2023.

Status november 2022	Status maj 2023	Status
Spør 1 (nr. 1-4): Styrket tidlig indsats og forebyggelse		
1	1	<p>Styrkelse af forældrekompetencer med fokus på særligt udsatte familier</p> <p>Der er per 1. februar 2023 fastansat en AC-fuldmægtig i MANU-teamet. Dette betyder, at medarbejderstaben pt. er fuldtalligt.</p> <p>De eksisterende medarbejdere fortsætter som en del af driften. Implementeringen af diverse aktiviteter kan derfor fortsætte efter 2023.</p> <p>MANU udvides ved at tillægge sårbare familier større fokus. Det nye koncept betegnes MANU+.</p> <p>Med udgangspunkt i det eksisterende MANU-materiale, udvikles MANU+. Det skal i højere grad fokusere på at være af praktisk og handlingsorienteret karakter, bl.a. via samtalekort, mindre teksttungt materiale og eventuelt en app til fagpersoner og borgere.</p> <p>MANU-teamet har i maj 2023 præsenteret det første udkast til samtalekort, og indsamlet inputs fra fagpersoner landet over.</p>
2	2	<p>Styrket tværfagligt samarbejde mellem de kommunale sagsbehandlere og sundhedsplejersker/jordemødre</p> <p>På baggrund af evalueringen af Tidlig Indsats programmet, udarbejdet af Center for Folkesundhed i Grønland, arbejder Tidlig Indsats teamet videre med de relevante anbefalinger.</p> <p>Siden januar 2023 har der været fokus på at udarbejde en opdateret håndbog over Tidlig Indsats gruppernes arbejde, som bl.a. indeholder procedurer, retningslinjer og vejledninger.</p> <p>Der er lanceret en informationskampagne, som har til formål at oplyse om og afstigmatisere forståelsen af Tidlig Indsats blandt borgere. Videoen er lanceret på KNR og sociale medier.</p>

			Tidlig Indsats teamet har udarbejdet et koncept for rådgivningsenheden, som formaliseres i løbet af sommeren 2023.
3	3	Opkvalificering og kompetenceudvikling af dagtilbudspersonalet	<p>Rejseholdets førskolekonsulenter har siden januar 2023 opstartet opkvalificering i Kommuneqarfik Sermersooq, som den sidste kommune</p> <p>Grundet udfordrende vejrforhold i januar og februar 2023, er opkvalificeringen blevet replanlagt i nogle byer og bygder.</p> <p>Af anden runde af opkvalificering² har Qeqqata Kommunia og Kommune Kujalleq gennemført samtlige byer, på nær få byer og bygder. Kommune Qerqertalik opkvalificeres i maj 2023 og Avaannata Kommunia opkvalificeres i efteråret 2023.</p> <p>Ultimo maj 2023 er 556 dagtilbudspersonale blevet opkvalificeret. I kommunerne udtrykkes der generelt stor tilfredshed med den opkvalificering som rejseholdet tilbyder.</p>
4	4	Styrkede rammer for den frivillige sociale sektor i Grønland	<p>Koordineringsenheden har i maj 2023 været i Tasiilaq for at mødes med de frivillige og andre relevante aktører, som yder en stor indsats i byen, samt afholdt borgermøde. Dette blev arrangeret sammen med kommunen.</p> <p>Den sidste video under frivillighedskampagnen er blevet vist på KNR. Alle tre videoer genvises i løbet af 2023. Dertilhørende plakater er sendt ud i resten af landet, og hængt op relevante steder.</p> <p>I januar 2023 var Center for Frivilligt Socialt Arbejde på besøg i Nuuk for bl.a. at afholde gratis kurser for de frivillige ud fra deres behov, og et gå-hjem-møde for deltagere fra foreninger, Selvstyret m.fl.</p> <p>I 2023 er fokus bl.a. på at udarbejde instruktionsvideoer, som skal guide frivillige i deres arbejde.</p>
Spor 2 (nr. 5-7): Styrket kommunal sagsbehandling på børne- og ungeområdet			
Status november 2022	Status maj 2023	Status	
5	5	Nedbringelse af ubehandlede børne- og ungesager	Socialstyrelsens Task Force har fra februar 2023 understøttet Kommune Qeqertalik med sagsbehandlingshjælp ved at udarbejde udkast til socialfaglige undersøgelser og handleplaner til 23 udpegede sager. Hertil er der ydet sidemandsoplæring. Task Force har herudover været i 4 byer for at hjælpe kommunen med at opdatere alle børne- og ungesager, samt prioritering af sagerne iht. bekymringsbarometeret.

² Den anden opkvalificeringsrunde er mere dybdegående end den første, og henvender sig i højere grad til dagtilbudspersonalet fremfor ledelsen.

			<p>Der er rekrutteret 2 freelance konsulenter til udarbejdelse af socialfaglige undersøgelser og handleplaner i Kommune Qeqertalik.</p>
6	6	<p>Understøttelse af den kommunale sagsbehandling</p>	<p>Kommune Kujalleq har taget ESDH-systemet Get Organized i brug, og afholdt slutbrugeruddannelse ultimo november 2022. Den afsluttende sidemandsoplæring er indtil videre afholdt i to ud af tre byer i april 2023.</p> <p>Kommune Qeqertalik har afholdt afsluttende sidemandsoplæring i tre ud af fire byer ultimo januar/primio februar 2023.</p> <p>Avannaata Kommunua har afholdt afsluttende sidemandsoplæring i tre ud af fire byer ultimo marts/primio april 2023.</p> <p>Kommuneqarfik Sermersooq benytter allerede Get Organized, men grundet tekniske udfordringer ved overgangen til den Børnefaglige Applikation, er slutbrugeruddannelsen udskudt til juni 2023. Den afsluttende sidemandsoplæring forventes at finde sted i september 2023.</p> <p>Qeqqata Kommunua afsluttede deres forløb ultimo 2022.</p> <p>Der er fra februar 2023 opstartet et online brugernetværk.</p> <p>Generelt er der positive tilbagemeldinger fra kommunerne hvad angår brugen af ESDH-systemet.</p> <p>Alle kommuner har nu haft kursus i forandringsledelse.</p> <p>Der er afholdt kursus om håndtering af sager vedrørende seksuelle overgreb for sagsbehandlere indenfor børne-, unge- og familieområdet i alle fem kommuner.</p> <p>Der er indgået aftale med Malou Media om udarbejdelsen af instruktionsvideoer, hvor valg af emner bl.a. vedrører bekymringsbarometeret, forældreansvar, faglig vurdering m.m.</p> <p>Arbejdet med et koncept for et delprojekt vedrørende samarbejde mellem myndighed og familiecenter er påbegyndt.</p>
7	7	<p>Tilpasning af kurser og etablering af kursusportal</p>	<p>Der arbejdes på at finde en ekstern leverandør til etableringen af en kursusportal til Socialstyrelsens (GRL) hjemmeside.</p> <p>Der er fundet en mulig ekstern leverandør til kursus-administrationssystemet. Dog afventes godkendelse af IT-sikkerhedsudvalget.</p> <p>Der er imidlertid oprettet en hjemmeside med Socialstyrelsens foreløbige kursuskatalog.</p>

Spør 3 (nr. 8-10): Flere tilbud til udsatte børn og unge		
Status november 2022	Status maj 2023	Status
8	8	<p>Forsøg med etablering af væresteder til børn</p> <p>Muligheden for at tilpasse værestederne til børn de lokale behov i de enkelte kommuner, har hidtil ikke haft en betydelig effekt på børnenes brug heraf. Hertil er det uklart hvor mange ændringer der er foretaget i denne sammenhæng.</p> <p>Et onlinemøde mellem relevante fagpersoner fra værestederne til børn rykkes fra februar til medio2023.</p>
9	9	<p>Familiecentrenes indsats skal målrettes udsatte børn og unge og deres familier</p> <p>Socialstyrelsen har arrangeret og/eller finansieret sidemandsoplæring for medarbejdere på tværs af kommunerne ultimo 2022. I forbindelse med kompetenceudviklingen af familiecentrenes medarbejdere, er der afholdt en erfaringsudvekslingstur i Danmark i december 2022 med repræsentanter fra flere kommuner.</p> <p>Den Faglige Grundprofil er udarbejdet, og offentliggøres i forbindelse med bekendtgørelsen.</p> <p>Den tredje nationale familiecenterworkshop blev afholdt medio maj 2023. Her har tematikker såsom Tidlig Indsats, familierådslagning, bygdeinddragelse m.m. været i fokus.</p> <p>Borgerrettet afdeling (GRL) og Rådgivningsenheden for Sagsbehandlere (GRL) (begge i Socialstyrelsen) samarbejder om at styrke kompetencerne og skabe et fælles fagligt sprog. Dette gælder bl.a. i styrkelsen af samarbejdet ml. myndigheds- og foranstaltningssområdet lokalt.</p> <p>Der er lovforslag i proces til Inatsisartuts Efterårssamling 2023, hvad angår hjemmel til bekendtgørelsen om familiecentre. Sideløbende udarbejdes et forslag til bekendtgørelsen. Ikrafttrædelse af begge forventes den 1/1-2024.</p> <p>Styregruppen for initiativ 9 har besluttet, at der udarbejdes en redegørelse frem for en business case. Redegørelsen udskydes fra medio 2023 til ultimo 2023. Redegørelsen udarbejdes parallelt med bekendtgørelsen.</p>
10	10	<p>Behandlingstilbud til udsatte børn og unge, som er ofre for seksuelle overgreb</p> <p>Børnerejseholdet er ved at afslutte behandling i henholdsvis Nanortalik, Sisimiut og Nanortalik, som de opstartede i 2022.</p> <p>Der er modtaget anmodninger om behandling fra 11 byer i 2023. Af disse er Aasiaat, Ilulissat og Maniitsoq udvalgt. Herudover tilbydes Ittoqqortoormiit onlinekursus.</p> <p>Børnerejseholdet yder udover behandlingen af børn, støttende terapisaftaler til forældre til børn, der har været udsat for</p>

			<p>overgreb, i de pågældende byer. Derudover afholdes kurser for relevante fagpersoner med henblik på kompetenceudvikling.</p> <p>Som en del af opkvalificeringen af relevante fagpersoner inden for børn- og ungeområdet, planlægges en konference omhandlende traumer hos børn og hvordan vi hjælper dem i samarbejde med SDU ultimo september 2023.</p>
Spor 4 (nr. 11-16): Styrket retssikkerhed for børn og unge, som har været ofre for seksuelle overgreb			
Status november 2022	Status maj 2023		Status
11-15	11-15		Se bilag 2.
16	16	Behandlingscenter til voksne personer med seksuel krænkende adfærd mod børn og unge under 18 år	<p>Projektlederen har besøgt alle kommuner for at introducere relevante fagpersoner til behandlingscenteret Klinik Killiliisa.</p> <p>En ny behandler blev ansat i februar 2023. Dermed er der i alt tre behandlere i Klinik Killiliisa.</p> <p>Der arbejdes på at få lavet informationsvideoer, plakater, stillbilleder til TV og pjecer som skal oplyse potentielle klienter, fagpersoner og pårørende. Videoerne skal vises på KNR, sociale medier og Socialstyrelsens hjemmeside.</p> <p>Flere repræsentanter fra Socialstyrelsen skal deltage i en verdensomspændende konference omhandlende behandling af personer med seksuelt krænker adfærd, IATSO³ ultimo august/primo september 2023.</p> <p>Behandlerne indsamler løbende data vedrørende målgruppen. Hertil er der bestilt en historisk udredning fra Arctic Law, for at afdække betydningen af eller sammenhængen mellem lovgivning og forekomsten af overgreb.</p> <p>I samarbejdet med Kriminalforsorgen er der opstartet en netværksgruppe med relevante aktører som arbejder med målgruppen såsom psykiatrien, anstalten m.m.</p> <p>Sexologisk Klinik har afholdt opkvalificeringskursus i Nuuk i marts 2023.</p> <p>Behandlerne udvikler pt. samtalekort til brug i behandling.</p> <p>Der er fortsat stor tilslutning af klienter til behandlingscenteret.</p>

³ International Association for the Treatment of Sexual Offenders.